

Raad zet Louis G. le Roy in zonnetje

Ontwerper „koninklijke tuin” krijgt Heerenveens ereteken

Burgemeester: „botanische tuin is trots van plaats”

HEERENVEEN — De 47-jarige schilder- en tekenleraar, amateur-ecoloog en botanicus Louis G. le Roy te Oranjewoud, is gisteravond in de raad van Heerenveen (mogelijk een beetje tegen zijn eigen zin) in het zonnetje gezet. Met een smoesje naar Crackstate gelokt kreeg de heer Le Roy uit handen van burgemeester Henk Hellinga op grond van een eerder (stiekum) genomen raadsbesluit vanwege zijn vele verdiensten voor Heerenveen het gemeentelijke ereteken uitgereikt in de vorm van een fraai gecalligrafeerde oorkonde. Het bijpassende geschenk — een kunstnijverheidsproduct — zal hij zelf mogen uitzoeken.

In de oorkonde getuigt de raad van zijn grote waardering voor de frisheid in oorspronkelijkheid waarmee Le Roy — als docent verbonden aan de Rijks-scholengemeenschap — de basis legde voor de botanische tuin langs de Kennedylaan, waardoor Heerenveens landelijke bekendheid kreeg. Behalve van zijn verdiensten als esthetisch vormgever wordt in de oorkonde ook gewag gemaakt van de waardering voor Le Roy's culturele Posthuis-activiteiten.

Burgemeester Hellinga noemde de „koninklijke tuinen” de trots van Heerenveen, een opmerkelijk stuk groen en een fraaie verrijking van de plaats. „U hebt niet een plan op tafel gelegd en gezegd red je er nu zelf verder maar mee. Maar het ook vanaf het allereerste, prille begin begeleid. Die tuin is een stukje van u zelf geworden en het heeft ons met elkaar iets te vertellen. Een experiment dat ons werd aangeprezen, maar ook wist te overtuigen. Mogen we er dan als Heerenveen een beetje trots op zijn dat men elders in het land wat jaloers naar ons kijkt?”

Le Roy, informeel gekleed in een groene slobbertrui en — naar in het dagelijks bestuur van Heerenveen bekend was — wars van gewichtigdoenerij had aan het begin al schertsend te verstaan gekregen dat hij het ereteken niet mocht weigeren („want het stoelt, aldus de burgemeester, op een officieel raadsbesluit”). De Oranjewoudster tekenleraar weigerde niet, maar waarschuwde wel in een briljant betoog, dat hij onvoorbereid à l'improviste afstak en bijna een half uur in beslag nam, dat het initiatief teveel gekoppeld werd aan één persoon.

„We zijn in 1966 in Heerenveen gewoon een beetje vooruitziend geweest. Bovendien moet ik zeer tot mijn spijt zeggen dat ik de omstandigheden mee heb. De thema's zijn oud en er is in wezen niets nieuws aan de gang. Al in de Egyptische oudheid werd gezocht naar een tegencultuur om het proces van degradatie dat elke cultuur in zich heeft af te remmen.”

● Tegenspel

De heer Le Roy, Amsterdammer van geboorte en in 1949 naar Heerenveen gekomen, is een man van een grote veelzijdigheid. Zijn filosofie is die van de creatie van een landschap, dat een verantwoord tegenspel moet geven aan de mono-cultuur van de geïnstitutioneerde stadsplanners. In de één kilometer lange, twintig meter brede Kennedylaan-tuin zijn invloeden terug te vinden van landschappen, terreinvormen en oude stenen uit Frankrijk, waar hij nu al 20 jaar schilderend en fotograferend zijn vacantie doorbrengt. Hij pleit voor een totale integratie van landschap en stad en zet zich met afgrijzen af tegen de netheidscultus van de planologen. Zijn ideaal: een levende stad zonder rooilijnen vol dynamisch groen, dat zichzelf in evenwicht houdt.

● Onbewoonbaar

Die filosofie werd gisteravond, aangevuld met actuele ontwikkelingen, nog eens vol overtuiging op de raad overgebracht. Het is de verdienste van Heerenveens gemeentebestuur dat het Le Roy de ruimte durfde te geven voor zijn experimenten. Vanuit zijn „speeltuin” aan de Kennedylaan is hij er in geslaagd jonge planologen en landschapsarchitecten in heel het land te winnen voor zijn filosofie.

Gisteravond in de raad haalde de heer Le Roy de uitspraak van de bioloog De Veer aan, die onlangs op een congres in Rome verklaarde dat de mens met dit tempo van de milieuvervuiling niet langer dan 35 jaar meer te leven heeft.

„Het is de catastrofe van de mensheid dat zij niet meer vooruit kan zien. Zoals De Veer zegt: de mens verstaat de signalen van de natuur niet meer. Ik geloof per definitie in zijn uitspraak. Ook als we aannemen dat het langer duurt komt het moment in het licht van de historie beangstigend dicht nabij. Wanneer een Esso-deskundige (De Baart-red.) zegt dat we de eerstkomende tien jaar evenveel olie zullen verbruiken als in de hele geschiedenis tot dusver dan wil dat zeggen dat er in de milieuvervuiling een enorme snelheidsfactor optreedt. Onze aarde wordt onbewoonbaar en onze economie wordt

Burgemeester Henk Hellinga reikt met een handdruk de heer Le Roy de bij het ereteken behorende gecalligrafeerde oorkonde uit, waarin melding van zijn verdiensten wordt gemaakt.

door tijdnood gedwongen tot het nemen van besluiten, die geen tijdsduur meer hebben om te zien dat het goed is”.

● Enorme belangstelling

De heer Le Roy, die zijn plan voor de botanische tuin in Heerenveen tekende op de achterkant van een drietal enveloppen, heeft intussen tot buiten de vaderlandse grenzen naam gemaakt. De publiciteit kwam als een orkaan over hem. Jaarlijks komen tegen de 2000 bezoekers naar Heerenveen om zich over zijn ideeën te laten voorlichten. Veel gemeenten zijn aan de Kennedylaan komen kijken en hij krijgt een eindeloos aantal verzoeken voor het houden van lezingen. Het aantal gemeenten dat zich voor zijn opvattingen open stelt is enorm groeiende. Utrecht, Utingeradeel, Enschedé, Wijteveen, Norg, Rolde en Hoozevee zijn bezig er in de een of andere vorm een stuk realiteit van te maken. Deventer, Dordrecht, Zwijndrecht, Eindhoven, Purmerend, Uithoorn en Oegstgeest tonen zich in hevige mate geïnteresseerd.

Het interessantste experiment speelt zich af in de Belgische gemeente Woluwe-Saint Lambert, een streek ongeveer tien kilometer ten zuiden van Brussel, waar een nieuwe medische faculteit verrijst. Architecten, professoren en studenten zijn hier warm gelopen voor Le Roy's filosofie van de tegencultuur. Het enthousiasme bij de zuiderburen is groot. Zo zelfs dat docenten en leerlingen al eigenhandig bezig zijn geweest om tussen de woestijnen van puinhopen in een volkomen omgewoeld terrein van 20 hectare het begin van een nieuwe aarde te creëren. De aanzet van een brok spontane groei, die het evenwicht moet herstellen tussen de monoliet van beton (een gigantisch ziekenhuis) en het landschap er omheen.

Ook op de campus van de TH in Enschedé is een klein project naar Heerenveens voorbeeld van de tuin van Le Roy („maar zo mag u het nooit noemen, omdat de betekenis juist ligt in het samenspel van mensen”) in ontwikkeling.

Le Roy wordt niet moe zijn ideeën door te geven. Hij praat niet alleen, maar past ze thuis in Oranjewoud en rond zijn atelier in Mildam ook zelf toe. Op 1 oktober verschijnt hij met zijn „boodschap” voor de televisie in een veertig minuten durende kleurentuitzending van Signalement. In de weinige vrije tijd, die hem verder nog rest werkt hij aan een manuscript voor een boek, dat bij Kluwer zal worden uitgegeven. Een man, die het ereteken van Heerenveen helemaal toekomt en het applaus van gisteravond terecht verdiende.

De lange agenda was binnen een uur afgewerkt. De door een commissie ad hoc uit de raad opgestelde nota over de moeilijkheden tussen de sportverenigingen in de Oosthoek van de gemeente en de Sport- en Recreatieraad werd op verzoek van de PAK-fractie tot de volgende vergadering uitgesteld omdat men geen voldoende tijd had kunnen vinden de stukken serieus te bestuderen. „We zijn er intern nog niet klaar mee,” aldus de fractie. Burgemeester Henk Hellinga getuigde van zijn grote waardering voor de samenstellers van het rapport en zei dat de commissie er eindeloos veel voor gedaan had. De adjunct-directeur van gemeentewerken, de heer W. Wagenaar, werd met algemene stemmen benoemd tot directeur met ingang van een nader te bepalen datum. De heer Wagenaar volgt ir. H. Baars op, die in mei volgend jaar 65 jaar wordt.

